

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Tadeusz Chrzan
POWIAT JAROSŁAWSKI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Marian Niemirski
POWIAT PRZYSUSKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Mirosław Czaplą
POWIAT MALBORSKI
Jarosław Dudkowiak
POWIAT GŁOGOWSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Józef Matysiak
POWIAT RAWSKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Wojciech Pałka
POWIAT KRAKOWSKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Joanna Potocka-Rak
POWIAT CIECHANOWSKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

Tomasz Tamborski
POWIAT KOŁOBRZESKI

Małgorzata Tudaj
POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI

Mirosław Walicki
POWIAT GARWOLIŃSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Zdzisław Brezeń
POWIAT OŁAWSKI

Andrzej Ciołek
POWIAT GOŁDAPSKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0531/323/21

Warszawa, 12 listopada 2021 roku

Szanowny Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z 8 listopada 2021 r. w sprawie poselskiego projektu ustawy o Polskim Instytucie Rodziny i Demografii przesyłam opinię Związku Powiatów Polskich.

1. Uwaga o charakterze ogólnym.

W pierwszej kolejności należy postawić pytanie czy tworzenie nowej instytucji jest – w świetle zadań jakie ma realizować Instytut – konieczne. Roczny koszt powołania i finansowania Instytutu ma wynosić 30 mln zł. Tymczasem zadania jakie ma realizować są (a przynajmniej powinny być) realizowane przez istniejące organy władzy publicznej lub podmioty publiczne:

- w zakresie określonym w art. 3 ust. 1 pkt 1 - Główny Urząd Statystyczny;
- w zakresie określonym w art. 3 pkt 2-4 minister właściwy ds. rodziny poprzez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej;
- w zakresie określonym art. 3 pkt 5 – m.in. Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka, prokurator.

2. Uwagi o charakterze szczegółowym.

1) Art. 2 ust. 2 – nie przesądzanie miejsca siedziby Instytutu w ustawie, lub wprowadzenie możliwości utworzenia głównej siedziby Instytutu w innym mieście niż Warszawa. Nie ma przeszkód prawnych pozwalających aby siedziby ważnych instytucji publicznych lokalizować w innych niż Warszawa miastach. Takie działanie może sprzyjać budowaniu również poza Warszawą warunków do pracy w instytucjach centralnych osób niezamieszkujących w stolicy.

2) Art. 3 ust. 1 pkt 5 art. 11 ust. 2 pkt 1-5

Nie jest do końca jasne jaka ma być podstawowa rola Instytutu. Jeżeli Instytut ma działać jako instytucja o charakterze naukowo-badawczym budzi wątpliwości przyznanie jej uprawnień prokuratorskich w postępowaniach sądowych i administracyjnych. Należy zauważyć, że w polskim systemie prawnym istnieją już organy mające prawo wszczynać/przystępować do toczących się postępowań w sprawach dotyczących rodziny i dziecka. Należą do nich przede wszystkim Rzecznik Praw Obywatelskich czy Rzecznik Praw Dziecka. Jeżeli działanie tych instytucji w ocenie projektodawców jest niewystarczające, należałoby raczej wzmocnić istniejące organy, co pozwoli na bardziej efektywne wykorzystanie zasobów administracji publicznej.

3) Art. 3 ust. 1 pkt 1, ust. 2 pkt 2

Budzi wątpliwości jak wskazane kompetencje w zakresie gromadzenia danych będą miały wpływ po pierwsze na realizację zadań przez inne instytucje (w tym GUS, który w szerokim zakresie gromadzi dane dotyczące polityki społecznej i rodzinnej) oraz Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, które chociażby gromadzi część danych z obszaru wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej. W projekcie nie przewidziano zmian w innych ustawach, co rodzi obawę odnośnie tego, że podmioty zobowiązane do przekazywania danych będą musiały dublować czynności sprawozdawcze. Już teraz samorządy prowadzą podwójną sprawozdawczość (do GUS i MRiPS) w zakresie organizacji pieczy zastępczej.

4) Art. 7 ust. 1

Długość kadencji Prezesa Instytutu jest wyjątkowo długa i nie znajduje analogii wśród innych organów o podobnym charakterze. Przykładowo kadencja Prezesa IPN wynosi 5 lat, Rzecznika Praw Dziecka również 5 lat.

5) Art. 8 ust. 9

Nie ma podstaw do przyjęcia, że głosowanie w sprawie wyłonienia kandydata ma mieć tajny charakter.

6) Art. 9 ust. 1 pkt 3

Wymóg należy doprecyzować. Tak wskazany warunek umożliwi powołanie na stanowisko osoby, która będzie miała ubogi dorobek albo nie będzie miała go wcale.

7) Art. 10 ust. 2

Brakuje przesłanki odwołania polegającej na zaprzestaniu spełniania warunków z art. 9 ust. 1 pkt 1 i 2.

8) Art. 10 ust. 3

Warunek większości kwalifikowanej dla odwołania Prezesa Instytutu jest kuriozalny i może być łatwo ominięty poprzez uchylene ustawy lub późniejszą zmianę przepisu. Ponadto należy zauważyć, że Prezes Instytutu będzie realizował zadania przypisane mu przez władzę ustawodawczą, a ponieważ nie mamy do czynienia

z organem konstytucyjnym nie ma podstaw do tego by ograniczać Sejmowi prawo odwołania danej osoby z zajmowanego przez nią stanowiska.

9) Art. 11 ust. 2 pkt 6

Przepis należy skreślić. Prezes Instytutu będąc tylko organem państwowej osoby prawnej w świetle zasady samodzielności jednostek samorządu terytorialnego oczywiście nie może mieć przyznanej inicjatywy uchwałodawczej, a na takie uprawnienie wskazuje proponowane brzmienie przepisu.

10) Art. 11 ust. 2 pkt 7

Prawo to powinno zostać ograniczone do spraw z konkretnych postępowań a nie stanowić podstawy np. do udostępniania całych zbiorów danych, co jednoznacznie powinno wynikać z projektowanych przepisów. Obecnie brzmienie projektu spowoduje, że odpowiedzialność za zbyt szerokie udostępnienie danych osobowych będzie spoczywało na administratorach danych osobowych – co wynika z art. 35 RODO w zakresie konieczności dokonywania oceny dla ochrony danych osobowych. W art. 35 ust.10 RODO wskazano co prawda, że ust. 1 nie ma zastosowania, *jeżeli przetwarzanie na mocy art. 6 ust. 1 lit. c) lub e) ma podstawę prawną w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator, i prawo takie reguluje daną operację przetwarzania lub zestaw operacji, a oceny skutków dla ochrony danych dokonano już w ramach oceny skutków regulacji w związku z przyjęciem tej podstawy prawnej* – chyba że państwa członkowskie uznają za niezbędne, by przed podjęciem czynności przetwarzania dokonać oceny skutków dla ochrony danych, jednak w przypadku projektowanego przepisu takiej oceny w uzasadnieniu projektu ustawy nie przeprowadzono.

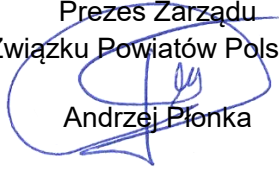
11) Art. 17 ust. 1

Wśród członków Rady brakuje przedstawicieli ministra właściwego ds. edukacji (choć Instytut będzie uprawniony do dostarczania treści edukacyjnych do szkół co wynika z art. 3 ust. 3), ministra właściwego ds. rodziny chociaż to ten minister odpowiada za realizację i wdrażanie polityki rządu w tym obszarze oraz kreuje w dużej mierze tę politykę, przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego – chociaż na poziomie lokalnym odpowiadają za realizację usług na rzecz rodziny oraz przedstawicieli sektora pozarządowego.

12) Art. 17 ust. 5 pkt 4

Organ powołujący swojego przedstawiciela winien mieć wpływ na jego odwołanie bez żadnych warunków dodatkowych.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Andrzej Płonka